Lietas Nr. C29583815
C-5838/15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015. gada 14. decembrī.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese **S. Hrebtova**
ar sekretāri **K. Šuļgu**
piedaloties prasītājas /pers. C/ pilnvarotajam pārstāvim /pers. D/
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ maza apmēra prasībā pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 3.augustā /pers. C/ (turpmāk – prasītāja) cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā maza apmēra prasību pret /pers. E/ (turpmāk – atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu nepilngadīgā dēla /pers. G/, dzimuša /datums/, uzturam, norādot, ka atbildētāja pienākums būtu piedalīties dēla uzturēšanā vismaz Ministru kabineta noteikumos noteiktajā minimālajā apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 177.pantu, 179.pantu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla uzturam 108 EUR ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas tiesā, līdz brīdim, kad bērns spēs pats sevi apgādāt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} pantu, 2015. gada 10.augustā atbildētājam uz deklarēto adresi nosūtīts paziņojums kopā ar prasības pieteikumu un paskaidrojuma veidlapu, kurā ietverts izraksts no Civilprocesa likuma 74.panta par pušu civilprocesuālajām tiesībām.

2015. gada 9. novembrī tiesā ir saņemti atbildētāja paskaidrojumi, ka prasību neatzīst un norāda, ka jautājums par uzturlīdzekļu maksāšanu tika izlemts pie laulības šķiršanas. 2006. gada 24. februārī prasītāja parakstīja apliecinājumu, ar kuru apstiprināja, ka ir saņēmusi uzturlīdzekļus dēla /pers. G/ uzturam 9000 EUR un apliecināja, ka viņai nākotnē nebūs materiāla pretenziju pret atbildētāju par laulības laikā iegūtās kopmantas sadali un uzturlīdzekļiem dēlam. Ievērojot minēto, atbildētājs uzskata, ka ir atbrīvots no uzturlīdzekļu samaksas dēla /pers. G/ uzturam, jo 2006. gada 24. februārī parakstītais apliecinājums rada saistību, kas jāpilda un ko atbildētājs ir arī izpildījis, samaksājot prasītājai uzturlīdzekļus bērna uzturam par visiem turpmākajiem gadiem 9000 EUR. Atbildētājs vērš uzmanību, ka aktīvi piedalās dēla uzturēšanā, proti katru nedēļu tiekas ar dēlu, nodrošina viņam izklaidi, ēdienu, apģērbu, garīgo un fizisko attīstību. Papildus norāda, ka bērns ir sasniedzis 15 gadu vecumu un vienmēr, kad viņam nepieciešama nauda, viņš to paprasa un saņem. Atbildētājs uzskata, ka prasītājas rīcība ir negodprātīga un pamatojoties uz Civillikuma 1587. pantu uzturlīdzekļu piedziņa no atbildētāja nebūtu pieļaujama. (lietas 16.-19. lapa)

Prasītāja ir sniegusi atsauksmi par atbildētāja paskaidrojumiem, kurā norāda, ka atbildētāja un prasītājas noslēgtā vienošanās nav tiesiska, jo minētais naudas summas apmērs neatbilst valstī noteiktajam minimālajam uzturlīdzekļu apmēram. Tā, konkrēti, ja atbildētājs 2006.gada 24.februārī iedevis prasītājai 9000,- EUR bērna uzturam, tad izdalot šo summu uz mēnešiem, kas pagājuši kopš brīža, kad naudas tika izsniegta, līdz prasītāja cēlusi tiesā prasību, sanāk, ka atbildētājs bērna uzturam katru mēnesi piešķīris 80.36 EUR, kas ir mazāk nekā valstī noteiktais minimums. Turklāt, šī summa būtu vēl ievērojamāki mazāka, ja atbildētājs uzskata, ka minēti summas nodrošina bērna uzturu līdz tā pilngadības sasniegšanai vai brīdim, kad tas pats varēs sevi apgādāt.

Papildus prasītāja norāda, ka minētā vienošanās nevar būt tiesiska, jo ir pretēja bērna interesēm. Ņemot vērā, ka bērns līdz pilngadības sasniegšanai ir vecāku aizgādībā, visas bērna tiesības realizē vecāki. Tomēr, lai gan vecāki ir bērnu likumīgie pārstāvji, tiem nav tiesību atteikties no bērnam piešķirtām tiesībām, jo ar šādām darbībām tiek pārkāpts bērnu tiesību aizsardzības princips un likuma mērķis, kas garantē bērnu tiesību nodrošināšanu un saglabāšanu.

Prasītāja norāda, ka kopš šķiršanās tā nodrošina bērna ikdienas aizgādību un saskaņā ar Civillikuma 179.panta noteikumiem, nodrošina bērnu ar visu tam nepieciešamo. Atbildētājs turpretim, bērna uzturēšanā piedalās ļoti neregulāri, kā arī bieži vien nav pieejams, kad bērnam vai tā vajadzību nodrošināšanai tas ir nepieciešams, līdz ar to, nevar uzskatīt, ka atbilst patiesībai atbildētāja apgalvojumi par to, ka tas regulāri iesaistās bērna audzināšanā un uztura nodrošināšanā, kā tas norādīts atbildētāja paskaidrojumos. Turklāt, ievērojot, ka katram no vecākiem ir jāspēj nodrošināt bērns ar vismaz valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, prasītāja neuzskata, ka viņas rīcība ir negodprātīga, pieprasot no atbildētāja uzturlīdzekļu maksājumus valsts noteiktajā minimālajā apmērā pušu kopīgā dēla uzturam. (lietas 22. lapa)

Lietas dalībnieki nav lūguši lietas izskatīšanu tiesas sēdē, taču tiesa, ņemot vērā atbildētāja celtos iebildumus pret prasību un prasītājas atsauksmi par atbildētāja paskaidrojumiem, saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{26} pantu civillietu iztiesā tiesas sēdē, par ko lietas dalībniekiem savlaicīgi paziņots, nosūtot tiesas pavēstes ierakstītās vēstulēs.

Prasītājas pilnvarotais pārstāvis /pers. D/ prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītā pamata un apstākļiem. Papildus paskaidroja, ka 2014. gadā atbildētājam ar dēlu radās neregulārs kontakts, atbildētājs un dēls nesatikās pusgadu. Bērns pieaug un aug arī viņa vajadzības, prasītājai ir grūti vienai uzturēt bērnu. Attiecībā uz 2006. gadā parakstīto apliecinājumu norāda, ka tas tika noslēgts formālu apstākļu dēļ, jo prasītāja tad nestrādāja un atbildētājs teica, ka paņems bērnu pie sevis, tāpēc arī prasītāja to parakstīja. Apliecinājumā norādītā nauda nav saņemta,

vienošanās ir pretēja bērna interesēm. Attiecībā uz atbildētāja norādīto, ka viņš regulāri dod naudu bērnam, paskaidro, ka no 2014. gada decembra līdz 2015. gada jūnijam atbildētājs ar dēlu ne reizi netikās un nesazvanījās. pēc jūnija atbildētājs ar dēlu ir četras reizes apmeklējis kino un iedevis dēlam 24 EUR. Uztur arī visu, kas norādīts atsauksmē par atbildētāja paskaidrojumiem. Attiecībā uz to, ka atsauksmē netika norādīts, ka apliecinājumā norādītā naudas summa nav pārskaitīta, var paskaidrot, ka uz to brīdi prasītāja neatcerējās, vai nauda ir pārskaitīta, bet, vēršoties bankā noskaidroja, ka naudas summa nav pārskaitīta.

Atbildētājas tiesas sēdē nav ieradies, par tiesas sēdes laiku un vietu viņam ir paziņots savlaicīgi Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā, nosūtot tiesas pavēsti ierakstītā vēstulē. Ievērojot minēto, kā arī to, ka atbildētājs nav lūdzis atlikt lietas izskatīšanu un par attaisnojošiem neierašanās iemesliem nav paziņojis, tiesa atzīst, ka lietu iespējams izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausījusies prasītājas pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, izvērtējusi prasības pieteikumā norādītos apstākļus un atbildētāja rakstiskajos paskaidrojumos celtos iebildumus pret prasību, prasītājas rakstiskajā atsauksmē par atbildētāja paskaidrojumiem izteiktos apsvērumus, pārbaudījusi un izvērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

Ar dzimšanas apliecību /numurs/ ir apstiprināts, ka prasītāja ir /datums/dzimušā bērna /pers. G/ māte, bet atbildētājs ir bērna tēvs (lietas 9.lapa).

Civillikuma 178.panta pirmā daļa nosaka, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Atbildētājs nav apstrīdējis, ka bērns dzīvo kopā ar prasītāju un atrodas prasītājas aprūpē.

Saskaņā Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Saskaņā ar minētā panta otro daļu pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Saskaņā ar minētā panta piekto daļu minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

No Civillikuma 177. panta ceturtās daļas izriet, ka vecākiem ir pienākums uzturēt bērnu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšana, bērna kopšana un viņa izglītošana un audzināšana (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" – katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktu minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros, sākot ar 2015.gada 1.janvāra ir 360,00 EUR.

No lietas materiāliem konstatēts un prasītāja neapstrīd, ka 2006. gada 24. februārī viņa ir parakstījusi Apliecinājumu, ar kuru apliecinājusi, ka viņai nav un nākotnē nebūs materiāla rakstura pretenziju pret atbildētāju par laulības laikā iegūtās kopmantas sadali un uzturlīdzekļiem dēlam. Naudas summa 9000 EUR, kuru prasītājas bankas kontā atbildētāja vārdā pārskaitīs /pers. K/, tiks pieņemta kā uzturlīdzekļi dēlam /pers. G/. (lietas 19.)

Tiesas sēdē prasītājas pilnvarotais pārstāvis norādīja, ka prasītāja nav saņēmusi Apliecinājumā norādīto summu. Tiesa, izvērtējot Apliecinājuma tekstu, atzīst, ka Apliecinājums pats par sevi neapliecina naudas summas 9000 EUR saņemšanu, jo tajā ir norādīts uz nākotni, ka naudas summu prasītājas bankas kontā pārskaitīs /pers. K/ atbildētāja vārdā. Pierādījumus par Apliecinājumā norādītās naudas summas samaksu prasītājai atbildētājs nav iesniedzis. Nepamatots ir atbildētāja apgalvojums, ka ar Apliecinājuma parakstīšanu prasītāja apstiprinājusi naudas saņemšanu.

Tomēr, ja arī prasītāja būtu saņēmusi Apliecinājumā norādīto naudas summu kā uzturlīdzekļus dēlam, tiesa atzīst, ka vienošanās ir pretēja bērna interesēm. Ja arī 2006.gada 24.februārī prasītāja būtu saņēmusi 9000,- EUR bērna uzturam, tad izdalot šo summu uz 112 mēnešiem, kas pagājuši līdz prasības celšanai tiesā, secināms, ka atbildētājs bērna uzturam katru mēnesi piešķīris 80.36 EUR, bet līdz bērna pilngadības sasniegšanai vai līdz brīdim, kad bērns spēs pats sevi apgādāt, šī summa būtu vēl ievērojamāki mazāka, līdz ar ko bērnam netiek nodrošināti uzturlīdzekļi pat Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Lai arī bērns līdz pilngadības sasniegšanai ir vecāku aizgādībā un visas bērna tiesības realizē vecāki, kā bērna likumīgie pārstāvji, tiem nav tiesību atteikties no bērnam piešķirtām tiesībām, jo ar šādām darbībām tiek pārkāpts bērnu tiesību aizsardzības princips un likuma mērķis, kas garantē bērnu tiesību nodrošināšanu un saglabāšanu.

Tiesa atzīst, ka, neskatoties pušu starpā noslēgto vienošanos par bērna uzturlīdzekļiem (2006. gada 24. februāra Apliecinājumu), prasītāja ir tiesīga celt tiesā prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, jo uzturlīdzekļu apmērs, par kuru vienojušās puses, ir mazāks par Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam, bez tam nav arī pierādījumu, ka Apliecinājumā norādītā nauda 9000 EUR būtu pārskaitīta prasītājai pēc Apliecinājuma parakstīšanas.

Tiesa atzīst, ka atbildētājam kā bērna tēvam ir pienākums piedalīties bērna uzturēšanā – nodrošināt bērnam ēdienu, apģērbu, mājokli un veselības aprūpi, bērnu izglītot, audzināt un skolot.

Ievērojot to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus Latvijas Republikas Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā bērna uzturam, tiesai nav jāvērtē pušu mantiskais stāvoklis, jo minimālo uzturlīdzekļu nodrošināšana bērnam ir katra vecāka pienākums, neatkarīgi no spējām un mantas stāvokļa.

Tiesa, atzīst, ka no atbildētāja par labu prasītājai ir piedzenami uzturlīdzekļi bērna uzturam sākot no prasības celšanas dienas 2015.gada 3.augusta 108 EUR mēnesī, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēra, līdz brīdim, kad bērns spēs pats sevi apgādāt.

Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktā noteikts, ka prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir atbrīvoti no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunktam no atbildētāja valsts labā piedzenama valsts nodeva 194,40 EUR apmērā, t.i. 15% no prasības summas 1296,00 EUR. Prasības summa aprēķināma saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkta prasībām, proti, (EUR 108x12 mēneši=EUR 1296).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par septiņiem pasta sūtījumiem EUR 10,99 (viena sūtījuma cena 1,57 EUR), ko apliecina ieraksti uzziņā par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam labprātīgai sprieduma izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu samaksu nosakāms termiņš 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193., 204.[1], 250.[26], 250.[27] pantiem, tiesa

n o s p r i e d a:

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. G/, personas kods /personas kods/, uzturam 108,00 EUR (viens simts astoņi *euro* 00 centi) ik mēnesi, bet ne mazāk kā 30% no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas - 2015.gada 3. augusta līdz brīdim, kad bērns spēs pats sevi apgādāt.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 194,40 EUR (viens simts deviņdesmit četri *euro* 40 centi).

Valsts nodeva labprātīgās izpildes termiņā iemaksājama, norādot šādus rekvizītus: Saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķis - valsts nodeva lietā Nr. C29583815.

Piedzīt no /pers. E/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,99 EUR (desmit *euro* 99 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumu labprātīgās izpildes termiņā iemaksājami, norādot šādus rekvizītus: Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, Konta Nr. LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: 21499 EKK – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – lietā Nr. C29583815.

Dokumenti par valsts nodevas samaksu un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu nekavējoties iesniedzami Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā Rīgā, Lomonosova ielā 10.

Noteikt daļā par tiesas izdevumu samaksu /pers. E/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Par pilna sprieduma sastādīšanas dienu noteikts 2015. gada 23. decembris.

Tiesnese S.Hrebtova